

Stalino KELIU

Eina 2-ji metas

1947 metų

rugpjūčio

mėn. 23d.

№ 25 (30)

Kaina 20 Kp

LKP(b) KUPIŠKIO APSKRITIES KOMITETO IR APSKRITIES VYKDOMOJO KOMITETO ORGANAS

Liaudies švietimasis — kultūros ir gerbūvio kėlimo laidas

Po kelių dienų mokyklos atvers savo duris. Į jas susirinks pasiilsėjęs per vasaros atostogas jaunimas, pasiryžęs naujomis jėgomis semtis mokslo žinių. Mokykla įžengia į naują savo atsakingą barą.

Šiuos ketvirtuosius po vokiškosios okupacijos mokslo metus, mūsų miesto ir apskrities mokyklos sutinka žymiai sustiprėjusios, su daug didesniu patyrimu ir žymiai geriau pasiruošusios.

Senoji buržuazinė visuomenė paliko mums sunkų palikimą: mažaraštingumą ir mažamoksliskumą.

Veržlus ir kultūringas, nuolat besiplečias tarybinis gyvenimas kelia vis naujus uždavinius mūsų žmonėms, mūsų jaunimui. Naujos formos, darbas be išnaudotojų ir išnaudojamųjų, mokslo ir technikos laimėjimai mūsų šalyje reikalauja išsilavinusio, kultūringo kūrėjo, darbo valstiečio, darbininko, tarybinio darbuotojo ar specialisto.

Tarybų valdžia aukso raidėmis įrašė TSRS Konstitucijoje visų piliečių teisę į mokslą. Kasmet mūsų šalyje didėja universitetų, institutų, specialiųjų ir vidurinių mokyklų skaičius. Vis daugiau žmonių įgyja aukštąjį, specialų ir vidurinį mokslą.

Vokiečiai norėjo lietuvių tautą sunaikinti. Buvo uždarytos aukštos ir vidurinės mokslo įstaigos. Jie turėjo pasistatę sau tikslą: neduoti lietuviams mokytis — šviestis ir kultūrėti, nes tuomet su nemokymais žmonėmis busia geriau jiems susidoroti.

Tarybinė santvarka suteikė sąlygas visoms TSRS tautoms, o kartu ir lietuvių tautai, kuo aukščiau kelti mokslą ir kultūrą, būti apsišvietusiems, reikala suprantančiais piliečiais, kas žymiai palengvina spręsti visas kelyje pasitaikiusias kliūtis.

Tas aiškiai rodo, kad kas metal plečiamas mokyklų ir

mokslo įstaigų tinklas mūsų apskrityje. Gimnazijų skaičius apskrityje išaugo iki trijų, kurios randasi didesniuose apskrities valsčiuose. Jeigu, prieš paskelbiant Tarybų valdžią Lietuvoje, nebuvę progimnazijų Simonyse, Viešintose, Skapiškyje ir suaugusių progimnazijos Kupiškėje, tai dabar jos jau yra plačiai išaugusios. Pradžios mokyklų tinklas siekia iki 60 komplektų.

Auga mokyklų skaičius — didėja išsimokslinusių skaičius. Šiais metais visose apskrities mokyklose mokysis 7.104 moksleiviai.

Masių apsišvietimui ir kultūrinio lygio pakėlimui, šiais metais prie didesniųjų mokyklų ir valsčiaus centrų organizuojamos vakarinės darbininkų ir valstiečių mokyklos. Šiose mokyklose mokytis yra suteikiamos sąlygos tiems, kurie anksčiau jų neturėjo.

Darbininkai ir vargingųjų darbo valstiečių vaikai anksčiau neturėjo galimybių semtis žinių mokyklose. Dabar jie gali mokytis. Tarybų valdžia, išlaisvinusi mūsų respubliką, tuojau pradėjo organizuoti suaugusių švietimo tinklą. Kasmet vis daugiau atidaroma darbininkų ir darbo valstiečių pradinė mokyklų, progimnazijų ir gimnazijų. Ir vis daugiau jaunuolių, po įtempto darbo įmonėse, laukuose, ateina į vakarines mokyklas.

Visiems yra aišku ir suprantama, kad kuo mokytis — žmogus, tuo jam lengviau yra išspręsti visi kelyje pasitaikę klausimai. Kuo liaudis yra labiau apsišvietusi, tuo kultūringesnė.

Mokymas, apsišvietęs, kultūringas žmogus greičiau susiorientuos visuose gyvenimo klausimuose, padės visai tarybiniai liaudžiai prieiti prie normalaus ekonominio ir kultūrinio šalies gyvenimo, padės sukurti mūsų šalies kultūrą, nacionalinę pagal formą, socialistinę savo turiniu.

Pieno paruošų pirmūnai

ŠAKIAI, rugpjūčio mėn. 17 d. (ELTA). Pirmuoju apskrityje baigė pieno pristatymą valstybei Bublelių valsčius. Valsčiaus valstiečiai nutarė tęsti pieno pristatymo normą 1948

metų sąskaiton. Nugriebimo punktai priėmė 5 tonas pieno virš metinės užduoties.

Metinis planas taip pat įvykdytas Barzdų ir Lukšių valsčiuose.

Mokyklų ir mokslo įstaigų vadovai! Kruopščiai ir atsidavusiai išnaudodami valsčių Vykd. K-tų ir mokinių, jų tėvų bei komjaunuolių pagalbą, paruoškime mokyklas naujesiems 1947-1948 mokslo metams!

Iš Maskvos išvyko Bulgarijos Liaudies Respublikos Didžiojo Liaudies Susirinkimo deputatų delegacija

Bulgarijos Liaudies Respublikos Didžiojo Liaudies Susirinkimo deputatų delegacija, viešėjusi Tarybų Sąjungoje 28 dienas, rugpjūčio mėn. 16 d. lėktuvais išskrido į Sofiją.

Bulgarijos Liaudies Respublikos Didžiojo Liaudies Susirinkimo deputatų delegacijos vadovo pono Raiko Damianovo pareiškimas

Prieš Bulgarijos Liaudies Respublikos Didžiojo Liaudies Susirinkimo deputatų delegacijai išvykstant iš Maskvos, Bulgarijos Didžiojo Liaudies Susirinkimo Pirmininko Pavaduotojas ponas Raiko Damianovas aerodrome padarė šį pareiškimą prieš mikrofoną:

Brangūs broliai!

Sunku išreikšti tuos jausmus, su kuriais mes paliekame brolišką tarybinę žemę. Mes savo pačių akimis matėme nepaprastą žygį tarybinių tautų, kurios atkuria vokiškųjų barbarų sugriautą liaudies ūkį ir toliau, su dar didesniu užsimojimu, vykdo karo nutrauktą statybą. Visur, kur buvome, matėme laimėjimus, kuriuos jūs pasiekėte pramonėje ir kolektyvinių ūkių statyboje, mokslo ir kultūros institutų išvystime. Tie laimėjimai mus nustebino ir mes jais gėrimės. Visa tai įtikina mus, kad

tarybinės tautos padarė žmonijos istorijoje pavyzdžio neturintį suolį į priekį ir, kad kitoms tautoms nėra kito laimingesnio kelio, kaip dėti visas pastangas, kad pasivytų tarybines tautas. Dėmesys ir nuoširdumas, kuriais mus visur sutiko tiek valdžios organai, tiek ir liaudis, įtikino mus tuo, jog, kada Tarybų Sąjungoje kalbama apie draugystę, tai tuo suprantama tikra draugystė, einanti iš visos širdies, iš sielos gelmių.

Mes jautėme šį nuoširdumą tiek iš Vyriausybės pusės, tiek iš TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo, Sąjungos Tarybos ir Tautybų Tarybos narių pusės. Šis visiškasis nuoširdumas yra išraiška gilaus nesavanaudiškumo, su kuriuo Tarybų Sąjunga taip atkakliai gina mažųjų tautų teises. Visa tai kelia mums pasididžiavimą

tuo, kad mes esame nariai didžiosios slavų šeimos su galingąja rusų tauta priešakyje.

Mes grįžtame į Tėvynę su neišreiškiamu dėkingumo jausmu už visa tai, ką mes čia matėme, ką girdėjome, ką jautėme. Mes grįžtame į Tėvynę su dar didesniu pasiryžimu kovoti dėl amžinos nesugriauamos brolybės tarp bulgarų tautos ir Tarybinės liaudies pagilavimo ir išplėtimo. Mes grįžtame į Tėvynę įkvėpti jūsų žygio ir su dar didesniu tikėjimu į laimingą rytojų.

Tegyvuoją Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga — nesugriauama tautų draugystės tvirtovė!

Tegyvuoją Didysis Tarybinių tautų vadas, išmėgintas kovotojas dėl taikos ir tautų draugystės — Generalisimas Stalinas!

PLAČIOUJE TĖVYNĖJE

Anykščių valsčiaus 600 valstiečių įvykdė metinę grūdų paruošų užduotį

UTENA, rugpjūčio mėn. 16d. (ELTA). Pirmąją vietą grūdų paruošose Utenos apskrityje užima Anykščių valsčius. Kasdieną į priėmimo punktą atvežama nuo 30 — 50 tonų grūdų. Metinę užduotį jau įvykdė daugiau kaip 600 valstiečių ūkių. Pirmaujančios Buriškių ir Piktakalių apy-

linkės atiduoda grūdus antrosios pusės metinio plano sąskaiton.

Valsčiaus Partinis Komitetas suorganizavo į pagalbą apylinkėms 58 aktyvistus. Jie aiškina valstiečiams savalaikinio grūdų pristatymo įvykdymo svarbą, organizuoja raudonąsias gurguoles. Tikrai

raudonosiomis gurguolėmis valsčiuje atiduoda valstybei 10.000 puodų rugių ir kviečių.

Su anykštiečiais sėkmingai lenktyniauja Skiemonių valsčiaus valstiečiai. Iš čia į paruošų punktus taip pat kasdieną atvyksta raudonosios gurguolės su naujojo derliaus grūdais.

Leningrado pramonė liepos mėnesį

LENINGRADAS, rugp. mėn. 16 d. (TASS). TSRS Valstybinės Plano Komisijos Igaliotinis suvedė Leningrado pramonės ir transporto darbo rezultatus už liepos mėn.

Bendrosios produkcijos gamybos planas įvykdytas 121,4 proc.

Ypač gerai dirbo juodosios metalurgijos įmonės, įvykdžiu-

sios liepos mėn. užduotį 135,1 proc. chemijos pram. 135 proc., ryšių priemonių pramonė 132,3 proc. ir elektros pramonė — 127,7 proc.

Gerais rezultatais mėn. užbaigė maistinėms: mėsos ir pieno pramonė įvykdė užduotį 188,4 proc., maisto 135,8 proc.

Liepos mėn. rezultatai, kal-

ba apie audringą atskirų pramonės šakų išsivystymą. Stambių elektros mašinų gamyba, palyginti su praeitų metų liepos mėn., išaugo 3 su viršum kartų, skardos karšiamųjų mašinų — keturius kartus, avalynės, medvilnės audinių ir kojinių — daugiau kaip 2 kartus.

(ELTA).

Tinkamai paruoškime tarybines mokyklas naujiems 1947-1948 mokslo metams!

Du pasauliai

Trumpas laikotarpis praėjęs nuo antrojo pasaulinio karo pabaigos, visu ryškumu parodė, kad imperialistinės valstybės siekia sukurti tokią „naująją tvarką“ tarptautiniuose santykiuose, kuriai esant mažosios valstybės būtų visiškai pajungtos jų politinei, ekonominei ir karinei valdžiai. Vadinamoji „Trumeno doktrina“ atvirai reiškia JAV nepasotinamų kapitalistinių ryklių siekimą, pajungti pasaulį amerikinio monopolistinio kapitalo interesams.

JAV imperialistiniai sluoksniai su dolerinės diplomatijos pagalba siekia visiškai pajungti amerikinių kapitalistų interesams kitų šalių ekonomiką. Ten, kur doleris tvirtai įsisistėrina, į amerikinių kapitalistų rankas pereina pramonės įmonės ir ištisos pramonės šakos, o krašto ūkio raida „reguluojama“ JAV finansinio kapitalo magnatų tokiu būdu, kad tautinė šalies ekonomika visiškai sugriauinama. Taip, pav., Turkijoje, per trumpą laiką, praėjusi nuo „Trumeno doktrinos“ paskelbimo, dėl amerikinių prekių antplūdžio turėjo uždaryti eilę fabrikų, šalyje didėjo nedarbas ir aštrėjo ekonominiai sunkumai. Panaši padėtis susidaro ir kitose šalyse, patekusiose į dolerio „globą“. Amerikiniai kapitalistai, užinteresuoti savo prekių eksportu, stabdo kitų šalių, pirmą eilėn, mažųjų valstybių pramonės vystymąsi, kas sukelia tose valstybėse ekonominius sunkumus, visiškai likviduoja jų ekonominę nepriklausomybę ir paverčia jas amerikinių kapitalistų kolonijomis. Amerikinių imperialistų „doktriną“ pritaikymas paverčia kitas šalis ne tik ekonomiškai, bet ir politiškai. Graikija faktinai nustojo buvusi nepriklausoma valstybė. Jos vyriausybė — paprasta marionetė JAV rankose, kruvinomis priemonėmis vykdanči savo šeimininkų įsakymus prieš didžiulę graikų tautos daugumą. JAV marionetė tapo ir Turkija. Visiškai JAV priklausomybėje atsikūrė ir gomindaninė Kinijos vyriausybė, beviltingai mėginanti su amerikinių ginklų pagalba nuslopinti savo liaudies tautinę išvaduojamą kovą.

Dolerio įsiskverbimas į kitas šalis ne tik stabdo jų tautinės ekonomikos vystymąsi, veda prie ekonominės ir politinės nepriklausomybės netekimo. Amerikiniai imperialistai neša į kitas šalis politinę suirutę, liaudies masių engimą ir atvirą pilietinį karą. Norėdami apsaugoti neribotą dolerio viešpatavimą, amerikiniai imperialistai padeda slopinti tautų laisvę, naikina demokratiją. Graikijoje amerikinis įsikišimas šiuo metu yra pagrindinė pilietinio karo priežastis. Graikijos fašistai, amerikinių imperialistų padedami, įvėle šalį į kruvinas skerdynes, vykdo negirdėtus žiaurumus prieš savo tautą. Kinijoje amerikinė karinė ir ekonominė pagalba leidžia gomindanui toliau varyti pilietinį karą, nors gomindaninė kariuomenė pastaruoju metu patyrė eilę triuškinančių smūgių.

Tokiu būdu pokariniame kapitalistiniame pasaulyje viešpatuoja savotiškas „bendradarbiavimas“, tarp imperialistinių valstybių ir kitų šalių. Tai „bendradarbiavimas“, kuris vadovaujasi vilko įstatymu: stiprusis turi praryti silpnąjį. Kaip galingas švyturys prieš šį pasaulį iškyla Tarybų Sąjunga — socializmo pasaulis. Tarybinė valstybė — tai laisvųjų, lygiateisių tautų sąjunga. Joje nėra viešpatavimų tautų. Joje nėra tautų, turinčių ekonomines ir politines privilegijas kitų tautų atžvilgiu. Lenino ir Stalino sukurtoji daugiatautė Tarybinė valstybė po antrojo pasaulinio karo nauja jėga rodo visam pasauliui, kad tik socializmas pajėgia išspręsti tautų bendradarbiavimo klausimą, užtikrinti mažosioms tautoms neribotą laisvą vystymosi galimybes.

Tuo metu, kai kapitalistiniame pasaulyje imperialistai negailestingai mindžioja tautų nepriklausomybę, ardo kitų ekonomiką ir pajungia ją dolerinių monopolijų interesams, neša tautoms politinę bei ekonominę suirutę, mūsų šalyje tarybinės tautos, broliška bendradarbiavimą tarpusavyje ir teikia viena kitai nesavanaudišką pagalbą.

Šio bendradarbiavimo ir broliškos savitarpinės pagalbos pagrindu visos tarybinės respublikos likviduoja karo padarinius ir tvirtai žengia pirmyn į savo bendrosios Tėvynės suklestėjimą.

Tautų laisvė bei lygybė, jų glaudus bendradarbiavimas visose medžiaginėse ir dvasinėse kūrybos srityse yra geriausias greito pakilimo laidas visoms tarybinėms tautoms pokariniu laikotarpiu. Naujasis tarybinis pasaulis, tautų draugystės pasaulis plačiu istoriniu keliu žengia pirmyn, tuo metu, kai kapitalistinis pasaulis vis giliau sukrečiamas savo vidinių prieštaravimų. Bolševikų partijos vadovaujamos, didžiojo Stalino vedamos tarybinės tautos pilnutinai įveiks laikinus pokarinius sunkumus ir pasieks dar nematytą tarybinės visuomenės suklestėjimą.

R. Žemaitis

GYDYTOJO PATARIMAI

Apvalykime gyvenamąsias vietas

Seniai yra žinomas priežodis, kad sveikata didžiausias žmogaus turtas, ir ne tik jo asmeniškasis turtas. Nuo pavienių asmenų sveikumo priklauso ir tautų bei valstybių sveikatingumas, stiprumas ir gajumas. Ir šiuo metu nėra nei vienos kultūringos valstybės, kuri daugiau ar mažiau nesirūpintų savo gyventojų sveikatos apsauga. Viena svarbiausių priemonių bendrajai sveikatingumui palaikyti ir stiprinti yra sudarymas tokių gyvenimo sąlygų, kad ligos negalėtų kilti. Šiame reikale ypatingai svarbią rolę vaidina švara.

Įvairios ligos, jų tarpe ir užkrečiamos, ypač plinta ten, kur žmonės gyvena susigrūdę, nešvariai, kur retai naudojasi pirtimis, kur nešvariai užlaikoma visa gyvenamoji aplinka. Daugelį sunkių ligų sukelia paprasta akimi netįžūrimi gyvūneliai, vadinamieji mikrobai. Jie šalčiai neatsparūs, tačiau per žiemą gerai išsilaiko įvairių šiukšlių, atmatų ir nešvarumų krūvose. Vasarą mikrobai ima nepaprastai greitai daugintis. Iš čia jie gali būti lietaus nuplauti į šulinius, upes ir kitus vandenius. Nešvarioj aplinkoj dirbant, mikrobai lengvai patenka ant darbo įrankių, drabužių, avalynės, rankų, o nuo čia jiems nesunku patekti ir į žmogaus

organizmo vidų ir jį apsarginti.

Pašalinami nešvarumai iš kiemų, sašlavynų ir išviečių, pašaliname kartu ir ligų sukėlėjų — mikrobo peryklas, pašaliname galimybes apkrečiamoms ligos kilti ir plėstis.

Visiems gerai žinomas nemalonius įnamis — musė. Ji perisi tik ivairiuose nešvarumuose ir labai mėgsta juose laikytis. Nuolat atskrisdamos iš mėšlų ir išviečių į gyvenamus butus ir patekdamos ant maisto produktų, jos lengvai gali išnešioti ir įvairių ligų užkratus. Mokslo žmonių yra įrodyta, kad musė ypač platina dizenterijos (kruvinosios) ligą. Todėl šalinami iš kiemų ir sodybų nešvarumai, pašaliname ir sąlygas daugintis ir veistis musėms.

Nešvarumai ir atmatos geriausia išvežti į laukus ir naudoti kaip trąšą. Nesant šios galimybės, atmatas naudoti kompostui gaminti, ar, blogiausiu atveju, užkasti į žemę. Užkast reikia stengtis galimai toliau nuo šulinių ir vandens šaltinių.

Išvietes ir atmatų dėžes reikalinga įrengti taip, kad prie jų negalėtų prieiti musės.

Visos šios priemonės, plačiausiu mastu panaudotos, bus didelis įnašas liaudies sveikatai apsaugoti.

Gyd. Marčiukaitis

Nepatenkinamai veikia pramkombinatos lentpiuvė -- malūnas Viešintose

Valstiečiai nuėmę naująjį derlių, kad jį susimalti, naudojami prieinamiausiomis sąlygomis valstybiniuose malūnuose, bet visai to nematyti Viešintų malūne.

Čia vietoj to, kad būtų iškeliami darbo pirmūnai ir vystomas socialistinis lenktyniavimas, įmonė net neįstengia išpildyti plano. Įmonė vadovai bei pramkombinatos nesiima reikalingos

iniciatyvos įmonės praplėtimui bei atremontavimui, kai tuo tarpu penkmetinis planas reikalauja ypač daug statybinės medžiagos.

Įmonės vadovams bei pramkombinatui reikia susirūpinti sava įmone ir nesigailėti pastangų bei žygių, pakelti gamybinį jos pajėgumą taip, kad įmonė ne tik išpildytų gamybinį planą, bet jį viršytų.

A. Kalnuotis

Viešintų valsčiaus mokyklos pasiruošė naujiems mokslo metams

Viešintų valsčiaus mokyklos laiku susirūpino sutvarkyti patalpas naujiems mokslo metams. Švietimo Skyriaus vedėjos drg. Daunoravičienės iniciatyva, buvo prarastas remontas vietos progimnazijoje ir pradžios mokyklose.

Progimnazijos remonto darbuose aktyviai padėjo mokinių

tėvai, pristatydami remontui reikalingą medžiagą ir prisidėję prie bendro darbo, atremontuojant krosnis bei mokyklos inventorių.

Taip pasiruošus Viešintų progimnazija ir pradžios mokyklos sutiks naujuosius mokslo metus.

A. Vasaris

Komunalinio ūkio skyriaus remonto kontoros darbininkų ir tarnautojų įsipareigojimas

Rugpjūčio mėn. 12 d. apskr. Kultūros—Švietimo įstaigoje įvyko remonto kontoros darbininkų ir tarnautojų susirinkimas, kuris apsvaustė galutinio kino salės užbaigimo reikalus. Susirinkime dalyvavo LKP(b) AK sekretorius agitacijos—propagandos reikalams drg. Šutinas, Kultūros namų direktorius drg. Mickevičius ir kt.

Šiame susirinkime buvo konkrečiai paliestas aktualus klubo—salės klausimas, kuriame buvo aptartos darbe padarytos klaidos ir imtasi priemonių remonto pagreitinimui. Čia buvo iškeltas klausimas apie statybinės medžiagos laiku pristatymą ir buvo kreiptasi į apskrities

Partijos Apkoma ir apskrities Vykd. Komiteta, kad suteiktų medžiaginę paramą dėl pagreitinimo remonto darbų.

Baigiantis susirinkimui, kino salės remonto dirbantieji raštiškai prisiėmė įsipareigojimą, visus remonto darbus baigti iki rugsėjo mėn. 1 d. ir atiduoti pilnam naudojimui.

J. Mataitis

Atstatoma ir žymiai praplečiama Kupiškėje kino salė

Iki šiol Kupiškio miestas neturėjo tinkamos erdvios salės.

Apskrities Kultūros namų direktoriaus drg. Mickevičiaus iniciatyva, šiemet yra pradėtas kino salės kapitalinis remontas, kuris neužilgo bus baigtas.

Šio kino salės remonto yra pasižymėję murininkai: Krasauskas Jonas ir Mickevičius Kleofas, įvykdantieji statybos darbus kasdien daugiau kaip po 100 proc.

Kino salę remontuojant, nemažai darbo įdeda taip pat apsirūpinant reikiamomis me-

diagomis, drg. Mickevičius.

Kupiškėnai nekantriai laukia kino salės atidarymo, nuolat apsilankydami kur vyksta statybos darbai ir džiaugiasi Tarybinės vyriausybės rūpinimu, kur greitu laiku galės kultūringai praleisti laisvalaikį.

J. Drevinis.

Deputatas susitinka su rinkėjais

Rugpjūčio mėn. 15 d. Šimonių, dalyvaujant dideliame skaičiui žmonių, buvo praves-tas mitingas, kuriame Šimonių apygardos deputatas drg. Petronis savo plačiame pranešime apibūdino rinkėjams mūsų šalies ekonominio bei kultūrinio vystymosi kelią.

Primindamas valstiečiams jų didžiuosius pasiažadėjimus, duotus laiške drg. Stalinui ir išaiškindamas kokią reikšmę turi mūsų tarybinei valstybei savalaikis prievolių įvykdy-mas, kvietė valstiečius akty-

viai įsijungti į valstybinių prievolių vykdymą.

„Atstatant mūsų sugriautą kraštą, — toliau tęsė drg. Petronis, — mes turime visi prisidėti prie to kilnaus darbo, kad neliktų iš mūsų nei vieno, kuris stovėtų nuošaliai“.

Rinkėjai labai patenkinti deputato pranešimu ir savo deputatu drg. Petroniu, kuris nenuilstamu darbu gina jų reikalus ir duoda nau-dingus patarimus.

A. Vasaris

Agitatorių pasitarimas

Neseniai Kupiškio Valsčiaus Vyk-me K-te įvyko agitatorių pasitarimas. Pasitarime dalyvavo visas Kupiškio valsčiaus partinis — tarybinis aktyvas ir apylinkių pirmininkai. Pasitarime buvo apsvaistytas derliaus nuėmimo ir prievolių įvykdymo klausimas.

Išstojes Kupiškio apskrities LKP(b) part. kabineto vedėjas drg. Kralikas, plačiai nušvietė LKP(b) CK XIV Plenumo pa-

statytus prieš mus uždavinius, penkmečio planui įvykdyti bei pakelti sugriautą liaudies ūkį.

Išstojusieji kiti draugai kritikavo per menką organizavimą valsčiuje raudonųjų gurguolių, ir menką pagalbą darbo valstiečiams vykdant savo pasi-žadėjimą drg. Stalinui.

Po pasitarimo, visas aktyvas išsiskirstė į darbo vietas.

S. K. Korespondentas

Plečiasi vasarojaus piovimas

Viešintų valsčiaus valstiečiai, pilnutinai užbaigę žieminių javų kirtimą, masiniai pradėjo pauti avižas, miežius ir kitas kultūras. Štai Jakubiškio apylinkės naujakuris Juknevičius Petras jau nupiovė visą savo vasarojų. Sekdami juo, Prunciškių apylinkės

valstiečiai, Kalinikovas Silvestras, Maišvila Albinas, Laičių apylinkės valstietis, Sauvaitis Balys, taip pat jau įpusėjo vasarojaus piovime ir stengiasi kaip greičiau apsidirbti, kad nuvežtų pirmuosius vasarojaus grūdus valstybei.

A. Mauragis

Rinkime muziejinę medžiagą

džių nenormalumus (gumbuo-tumai, iškreivėjimai, raganų šluotos).

Etnografinė medžiagai pavaizduoti, rinkti: nusenčius namų apyvartos daiktus, žibintus, druskines, pipirničias, šaukštus, samčius, skiltuvus, puodus, bumblus, grustokes, spastus, pypkes, tabokines, krivules, spynas, sklėsčius, kankles, svarsčius, gorčius, purus, medinius kibirus, milžtuves, skalines, ir kt.

Darbo ir amatų įrankiams pavaizduoti: kalvartus, špules, šaudykles, vituškas, matkus, lankčiukus, medinius arklus, vytelines akėčias, valkus, kočėlus, brauktuves, pribraukas, spragilus, rulių, šakes, žuklės įtaisus, medžioklės reikmenis, bitininkystės priemonės ir kt.

Nešystos dalykams pavaizduoti: juostas, šalikus, pirštines, kiklikus, šalbiertas, nuometas, čepes, galionus, šiaudines skrybėles, klumpes, vyžas ir kt.

Liaudies menui pavaizduoti: stovyklas, kaulo piaustymus, tošės dirbinius, šiaudų darbelius, margučius, karnus, vytiles, šaknis, nerinius, mezginius, audinius ir kt.

Muzikos instrumentams pavaizduoti: kankles, skudučius, birbynes, kakarines dūdas, būgnus ir kt.

Žilos senovės liekanoms pavaizduoti: akmenų kirvukus, grandines, skydus, šarvus, įvairius ginklus ir kit.

Istorinių laikų liekanoms pavaizduoti: karalių aktus, iš dokumentų, dvarų inventorių, knygas, planus, žemėlapius, šeimų ženklus, pinigus, medalius ir kt.

Senovės tapybos paveikslams pavaizduoti: senovės knygas, liet. knygas ne lotynų raidėmis, rankraščius, atsišaukimus, skelbimus, plakatus, pagrindinės literatūros ir kit.

Žodinei liaudies kūrybai pavaizduoti: dainas, pasakas, patarles, mįsles, padavimus, priežodžius, atsiminimus, nespaušdintos frontinės kūrybos ir kit.

Nors daugelis anksčiau išvardytų daiktų yra paprasti, jų materialė vertė maža, bet jie būdingi, kaip praeities liekanos, jie mums primena buvusių kartų buitį, kultūrą, techniką.

Tad surinkime muziejinę medžiagą į muziejus, kur ji bus prieinama plačiosioms masėms — apsaugota nuo sunaikinimo ir palikta ateinančioms kartoms, kurios džiaugsis mūsų kruopštumu.

A. Žalkauskas,

Kupiškio Kraštorys Muziejaus Direktorius

Tarybų Lietuvos energetikos ūkio atkūrimas ir išvystymas

Hitleriniai okupantai Lietuvoje sunaikino 93 proc. viso respublikoje buvusių elektrinių pajėgumų. Išvadavus Lietuvą iš hitlerinės okupacijos, elektros pramonę faktiškai teko kurti iš naujo.

Vyriausybė paskyrė didelę lėšas krašto energetikos atstatymui. Broliskosios respublikos suteikė didelę paramą statybinėms medžiagoms, mašinomis ir įrengimais. Iš specialių sąjunginių montavimų organizacijų sugriautųjų elektros stočių atstatymui, atvyko specialistų brigados ir 1945 metais buvo paleista darban Klaipėdos elektrinės pirmoji eilė, Kaune buvo kapitaliai atremontuota popieriaus celiuliozės kombinato elektrinė, perduota respublikos vyriausiajai energetikos Valdybai. 1946 m. pakilo dūmai iš Petrašiūnų ir Vilniaus elektrinių kaminų. Tačiau šios pirmosios eilės nepatenkina stambiųjų Lietuvos miestų ir jų rajonuose gyvenančių elektros energijos vartotojų nuolat augančių poreikių. 1947 metais šios elektros stotys pasiekė savo prieškarinį pajėgumą, bet šiais rezultatais jau nebus galima pasitenkinti.

Jau šiais metais Vilniuje pradėdama statyba šilumi-

nė elektrocentrinė, kuri dirbs presuotomis durpėmis iš Vilniaus rajonų durpynų. Ši elektrinė, greta elektros energijos, duos pigią šilumą miesto pastatų apšildymui. Vilniaus šiluminė elektrocentrinė pajėgs apšildyti apie 4,5 kv. kilometrų miesto plotą. Sąjunginė vyriausybė jau išskyrė šiluminei elektrocentrinei komplektinius įrengimus, kurie šiuo metu atvežami į Vilnių. 1948 metais Vilniaus šiluminė elektrocentrinė jau stotį rikiuotė.

Kaip jau anksčiau buvo nurodyta, tolimesnis Lietuvos energetikos išvystymas turės eiti respublikos vandens jėgos išnaudojimo keliu. Bus statomos stambios rajoninės elektrinės prie Neries ir Nemuno. Per trumpą Lietuvos išdavimo laiką speciali sąjunginė organizacija pilnai ištyrė visą Nerios upės tekamę, Baltarusijos ir Lietuvos respublikose, nustatyti upės energetinio išnaudojimo laipsniai, pirmiečiai statybos objektai ir techniniai ekonominiai rodikliai.

Vidurinėje ir žemutinėje Nerios tekamėje išdėstytos hidroelektrinės turės nustatyta galumą, daugiau kaip 100.000 kilovatų. Jau atliekami Nemuno ištyrimo darbai.

Respublikoje vyksta didelis darbas, aprūpinti energija smulkesnius miestus, kuriuos, dėl tolimo ir nedidelio, palyginti, elektros energijos suvartojimo, neracionalu būtų praveisti aukšto įtempimo elektros perdavimo linijas. Šių miestų aprūpinimą energija atlieka vietinės nedidelės elektrinės. Iki Tėvynės karo pradžios tokiu elektrinių buvo daugiau kaip 60, po Lietuvos išdavimo iš vokiškųjų okupantų, iš šių elektrinių išliko 8. Jau 1945 metų gale stojo rikiuotė 35 elektrinės, 1946 metais buvo pastatytos 23 elektrinės. Alytus, Biržai, Marijampolė, Ukmergė ir kiti miestai vėl gavo elektros energiją, Raseiniuose, Šakiuose, Švenčionyse, Telšiuose pastatytos pirmosios elektrinių eilės.

Iš viso dabartinių metų jau dirba 68 elektrinės. 1947 metais šios elektrinės pagamins 2,5 karto elektros energijos daugiau, negu 1945 metais ir 50 proc. daugiau negu 1946 metais.

Petrašiūnų elektrinė jau šiais metais pasiekė savo prieškarinį pajėgumą, o 1949 metais toli ji pažengs ir užtikrins viso Kauno rajono pilną aprūpinimą energija. Šiemet elektrinė pereis į durpių kūrą, atve-

žamą iš artimiausių durpynų.

Patys svarbiausi energijos rajonai bus sujungti tarp savęs aukšto voltažo elektros perdavimo linija, kuri kai ekonomiškiau ir patikimiau eksploatuoti elektros stočių įrengimus, o pastačius hidroelektrines Vilniaus ir Kauno rajonuose, patarnaus pilnam vandens energijos resursų naudojimui abiem rajonams energija aprūpinti.

Didelę reikšmę respublikos ekonomikai turės Šiaulių energetinis rajonas, kuris turi maitinti elektros energija šiaurinę respublikos dalį. Šis energijos rajonas yra kartu ir greit augančios respublikos odos bei avalynės pramonės centras. Aukšto įtempimo elektros perdavimo linijos 1948 metų gale turės maitinti naujai statomas statybinių medžiagų gamyklas. Be Radviliškio, Šeduvos, Panevėžio, kurie jau gaus elektros energiją iš rajoninių elektros stočių, prie linijos bus dar prijungtas Kuršėnų miestas, o ateityje, per Telšius ir Plungę elektros perdavimo linija nusiųs iki Klaipėdos.

Buržuazinės Lietuvos energetikai neįvertino Šiaulių rajono išvystymo galimybių ir projektavo turtingų Rekyvos durpynų rajone naują elektros stotį, apyboje jos projektuojamą pajėgumą 7,5 tūkstančių kilovatvalandų. Pirmoji šio

objekto eilė buvo paleista 1941 metais — keletą dienų prieš karo pradžią. Stočiai buvo padaryti, palyginti, nežymus sugadinimai ir ji buvo greit atstatyta ir paleista darban. 1948 metais bus paleista antroji stoties eilė, galingesnė kaip buvo projektuojama, bet Šiaulių gretimų rajonų auganti pramonė jau iškelia klausimą dėl tolimesnio žymaus stoties išplėtimo.

Visiškai naujas dalykas respublikoje yra kaimo elektifikacija, turinti tikslą plačiai igyvendinti elektros energijos panaudojimą tiek žemės ūkyje, tiek ir butyje.

Per šį penkmetį bus pastatyta daugiau kaip 200 kaimo elektrinių. Bukiškių žemės ūkio mechanizacijos mokykloje suorganizuotas elektromechanikos skyrius, kuris ruošia naujai statomoms elektrinėms stotims kvalifikuotą personalą.

Jau šiais, 1947 metais, pasiekusi prieškarinį lygį, Lietuvos energetika penkmečio pabaigoje 3 kartus viršys prieškarinę elektros energijos gamybą ir padės tvirtus pagrindus respublikos kultūrinio ir ūkinio gyvenimo suklestėjimui.

J. Geleris,

Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Valstybinės Plano Komisijos energetikos skyriaus viršininkas

Valstiečių žiniai

Kupiškio apskrčiai yra leista valstiečių ūkiams statyti pieno produktus laisvam supirkimui, už ką bus apiprekinama plataus vartojimo prekėmis.

Visi valstiečiai, baigę savo privalomų pristatymų planą, turi teisę statyti pieno produktus laisvam pristatymui. Tie valstiečiai, kurie yra atleisti 50 proc. nuo pieno pristatymų, pageidautina, kad statytų laisvam pristatymui.

Apiprekinama bus pagal žemiau duotą apiprekinimo koeficientą. Už 1-ą rublį parduotų pieno produktų bus leidžiama pirkti prekių sekančiai:

- 1). Muilo ūkiško..... 1X2 galima pirkti vertei.
- 2). Siūlų medvilninių... 1X3 — " — "
- 3). Kojinių medvil. mot. 1X3 — " — "
- 4). Kojinių šilk. mot.... 1X3 — " — "
- 5). Kojinių medvil. vyr. 1X3 — " — "
- 6). Kojinių medvil. vaik. 1X3 — " — "
- 7). Medžiagų „Maja“ 1X4 — " — "
- 8). Skarų medviln..... 1X4 — " — "
- 9). Batų moteriškų 1X4 — " — "
- 10). Batų vaikiškų 1X4 — " — "
- 11). Kaliošų vyriškų... 1X4 — " — "
- 12). Darbinių batų vyr. 1X4 — " — "

Už pristatytus laisvam supirkimui pieno produktus bus mokamos valdiškos kainos duodant teisę pirkti virš nurodytų prekių.

Kulakovas,
TSRS Paruošų Ministerijos
Įgaliotinis Kupiškio apskrčiai

Metinė norma per 3 mėnesius

Vykdam VPK (b) CK vasario mėn. Plenumo nutarimą „Dėl priemonių žemės ūkiui pakelti pokariniu laikotarpiu“, išskyla vis nauji penkmečio statybos pirmūnai, įvykdytą ir viršijantį išdirbio normas.

Aktyviai įsijungę į VPK (b) CK vasario Plenumo nutarimo vykdymą ir Kupiškio MTS traktorininkai bei kiti stoties darbuotojai. Greitesniam plano įvykdymui, traktorininkai, įsijungę į tarpusavio socialistinės lenktynes, kasdien žymiai viršija traktorių darbų planą.

Traktorininkas T. Žekonis per 3 mėnesius įvykdė metinį traktorių darbų planą ir žymiai jį viršijo.

Tokių gražių rezultatų drg. Žekonis pasiekė dėka gero mašinos prižiūrėjimo, kas užtikrino mašinos nuolatinį darbą be jokių pertraukų. Tam, kad be pertraukos eity arimo darbai, drg. Žekonis susitarė su prikabinėtoju, kuris jį pie-

tų laiku pavaduodavo, ir taip mašina dirbo be pietų pertraukos, traktorius kasdien viršydavo 200 proc. ir daugiau darbo normą.

Prasidėjus derliaus kulimo darbams, drg. Žekonis aktyviai įsijungė su gerai atremontuota kuliama į darbą, tuo padėdamas valstiečiams prieš laiką atsiskaityti su valstybe grūdų paruošose. Kulimo darbuose drg. Žekonis išpareigojo atlikti per šį kulimo sezoną dvi metines kulimo normas.

Drg. Žekonis yra pavyzdys darbo pirmūnų, kurie visas jėgas deda, kad prieš laiką būtų įvykdytas penkmečio darbų planas, kad greičiau pakiltų iš karo griuvėsių vokiškųjų fašistų nuniokotas Tarybų Lietuvos žemės ūkis. Ir tą mes lengvai padarysime, tik reikia mums daugiau tokių, kaip traktorininkas Žekonis.

K. Žalys

Man skirtus privalomuosius pristatymus įvykdžiau

Mūsų apylinkės pravestame valstiečių susirinkime aš pasižadėjau šiais metais visų rūšių prievolės atlikti iki Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 30-ųjų metinių.

Mano derlius šiemet žymiai geresnis negu pernai. Aš su savo šeima džiaugsmingai įvykdžiau rugių valymo darbų savo laiku ir be jokių nuostolių. Tą padaryti buvo galimybės ir kitiems mano kaimynams.

Jeigu žemelę gerai išdirbsi ir įtręši ją, tai šimteriopai gausi daugiau naudos. Per darbą ir trisą viską galima pasiekti. Aš tai ir nesigailėjau darbo ir šiandien galiu visiems savo kaimynams ir

apylinkės valstiečiams pasakyti, kad su visų rūšių valstybinėmis prievolėmis atsiskaičiau visu 100 proc.

Tad kviečiu visus savo kaimynus ir pažįstamus paremti mano iniciatyvą ir nelaukti paskutinių su valstybe atsiskaitymo dienų, bet dar žymiai anksčiau atsiskaityti su ja. Ir kada mes visi vieningai tai padarysim, tai Jutkonių apyl. užkariaus garbingą vietą ne tik apskrityje, bet ir žinos visa respublika, kad Jutkonių apyl. valstiečiai supranta krašto atstatymo reikala.

P. Leišys,
Kupiškio valsčiaus, Jutkonių apyl. valstietis

Daugiamečių rugių pasėliai

TSRS Tarybinių Ūkių Ministerija paskyrė didelį kiekį daugiamečių rugių pasėliams. Šiuos rugius gavo Stavropolio valstybinė selekcijos stotis žieminių veislių hibridizavimo su laukinėmis rugių rūšimis būdu. Rugiai turi stambią nelūžią varpą ir stambius grūdus. Jų

būdinga savybė - sugebėjimas, po nuvalymo ataugti ir išduoti derlius per 3-4 metus. Gamybinėse sąlygose buvo gauti derliai per 12-15 centnerių grūdų iš ha. Prisilaikant agrotechnikos, derlius antraisiais metais padidėjo 10-20 proc. Gerėja taip pat grūdų kokybė

ir spartėja prinokimas.

Daugiamečių rugių sėja gamybinei paskirčiai prasidės jau šiais metais Stavropolio krašte, Rostovo ir Grozno srityje, Kabardos ATSR.

(TASS—ELTA).

Nikola Petkovas pasmerktas mirti

SOFIJA, rugp. mėn. 16 d. (TASS). Šiandien Sofijos liaudies teismas padarė nuosprendį Nikolos Petkovo ir jo bendrininkų byloje. Remiantis įstatymu, dėl liaudies valdžios gynimo, Petkovas, kaip sąmokslas prieš Tėvynės Fronto

vyriausybę įkvėpėjas ir organizatorius, pasmerktas mirti pakariant. Jo bendrininkai pasmerkti kalėti: pulkininkas Marko Ivanovas — 15 metų, pulkininkas Borisas Gligovas ir majoras Antanas Antanasovas — 10 metų, tik vienas Di-

mitras Ivanovas — 5 metus.

Teismas pasmerktiesiems davė teisę paduoti skundą aukščiausiam kasaciniam teismui, 2-ą savaitę laike.

(ELTA).

Raudonoji gurguolė su grūdais

Melsvoje tolumoje matosi dulkių debesys, kuris vis artėja ir artėja. Pagaliau pasimato raudona vėliava ir vilksinė važiuojančiųjų valstiečių. Įtempiau akis ir galu gale įsitikinau, kad tai buvo šimoniečių suorganizuota raudonoji gurguolė.

— Nuo pat ryto pradėjo rinktis Nociūnų apyl. valstiečiai kaime, — sako tos apylinkės valstietis — ir pamatė, kad jau esama ilga eilė. Važiuojant Kupiškį su grūdais ir šienų paruošų punktą.

Gurguolės dalyvių tarpe randasi valstiečių pirmūnų,

kurie atliko metinę grūdų, pieno ir mėsos prievolę 100 procentų.

Gurguolė, kuri susideda iš 30 vežimų, rugpjūčio mėn. 18 d. atvežė apie 9 tonus naujo derliaus grūdų.

„S. K.“ korespondentas
J. Daubaras

Artinasi naujieji mokslo metai

Nebedaug laiko beliko nuo naujųjų 1947—48 mokslo metų pradžios. Moksleiviai fiziškai sustiprėję, vėl sugrįš į mokyklos suola testuoti pradėto mokslo. Švietimo skyrių ir mokytojų yra šventa pareiga tinkamai pasiruošus sukurti naujuosius mokslo metus.

Gera paruošė mokyklas naujiems mokslo metams Skapiškio valsč. Švietimo Skyrius, laiku jas atremontuodamas. Mokykloms atremontuoti daug padėjo valsčiaus komjaunimo organizacija, vietos moksleiviai ir tėvų komitetas.

Gražių Skapiškio valsčiaus

pavyzdžiu reikia pasekti ir kitų valsčių mokykloms, kurios turi nors ir geresnes patalpas, bet nesistengia jų tinkamai sutvarkyti. Tuo atžvilgiu bus apvilti iš atostogų sugrįžę moksleiviai, kurie vėl turės mokytis senoje ir neįdomioje aplinkumoje.

J. Vasaris

Pakeisti vadovavimo stilių

Didžiojo grandiozinio stalininio penkmečio įvykdymas ir viršijimas priklauso nuo kiekvienos įstaigos. Bet Kupiškio valsčiaus Vykdomojo K-to pirmininkas drg. Vainauskas dar nesupranta to svarbaus reikalo ir leidžia

savo įstaigoje viešpatuoti girtuoklių valiai ir žeminti tos įstaigos vardą. Valsčiaus tarnautojai vėlai atsilanko į darbą ir nekontroliuojami. Dar nepasibaigus darbo valandoms, jau pusės tarnautojų nėra.

Reikia drg. Vainauskui nedelsiant pakeisti vadovavimo stilių. Buti tikru valsčiaus vadovu ir energingiau imtis darbo, partijos ir vyriausybės įsuktų uždavinių įvykdymui.

L. Švelnutis

PRANEŠIMAS

Apie grūdų, pieno ir mėsos privalomųjų pristatymų vykdymą Kupiškio apskrities valsčiuose iki š. m. rugpjūčio 20 d.

Eilės №	Valsčiaus pavadinimas	Grūdų pristatymo įvykdyta proc.	Pieno pristatymo įvykdyta proc.	Mėsos pristatymo įvykdyta proc.
1	Skapiškis	20,0	79,7	59,4
2	Viešintos	14,4	73,7	44,4
3	Svėdasai	13,4	73,6	37,7
4	Šimonys	11,7	67,8	64,1
5	Kupiškis	11,0	80,0	68,6
6	Subačius	10,7	70,6	70,4

Pranešimas

Kupiškio apskrt. Turgų Direkcija praneša visuomenės žiniui, kad Kupiškio apskrityje turgaus dienos nuo 1947 m. rugpjūčio mėn. 15-tos dienos nustatytos šiomis dienomis:

Kupiškis — pirmadieniais, ir penktadieniais
Svėdasuose — antradieniais
Skapišky — trečiadieniais
Subačiuje — ketvirtadieniais
Turgų Direkcija

SKELBIMAS

Kauno Finansinis Technikumas dar primą į tris kursus.

I I-ą kursą priimami asmenys, baigę 4 gimnazijos klases, II-ą kursą priimami asmenys, baigę 6 gimnazijos klases, III-ą kursą priimami asmenys, baigę 7 gimnazijos klases.

Finansinis Technikumas ruošia valstybės biudžeto, valstybės pajamų mokesčių, valstybės kredito ir valstybės draudimo specialistus — finansininkus ir buhalterius.

Pareikšimas, mokslo pažymėjimas, socialinės kilmės pažymėjimas, autobiografija, 3 fotografijos reikia siųsti šiuo adresu:

Kaunas, Raudonosios Armijos prospektas № 66, Finansinis Technikumas, Direktoirui.

Mokiniai aprūpinami stipendija ir bendrabučiu.

LIETUVOS TSRS FINANSŲ MINISTERIJA.

Atsakingas Redaktorius A. DAGELIS